

**Rondane-Dovre
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Besøksadresse
Norsk Villreinsenter Nord
Hjerkinnhusvegen 33
2661 Hjerkin

Kontakt
Sentralbord: +47 61 26 60 00
Direkte: +47 61 26 62 09
sfinpost@statsforvalteren.no
<http://www.nasjonalparkstyre.no/rondane-dovre>

Sel kommune
Botten Hansens gt 9
2670 OTTA

Saksbehandler Eirin Berge

Vår ref. 2022/6445-3

Deres ref.

Dato 04.07.2022

Delegert sak - Rondane NP - Dispensasjon til plassering av stolpe ifbm stolpejakt i Sel kommune

Delegert vedtak

I medhold av naturmangfoldlovens § 48 gis det avslag på oppsetting av stolpe nr 30 i Rondane nasjonalpark som omsøkt.

Plasseringen og den ferdselen som genereres kommer i konflikt med sårbarhetssonen for rovfugl (Uldalen) som har verdivurdering meget høy bevaringsverdi. Forvaltningsplanens retningslinjer tilsier at slike poster legges utenfor nasjonalparkene, alternativt langs godkjente, merka stier i forvaltningsplanen.

Vedtaket kan påklages innen 3 uker etter mottakelse av vedtaket, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes skriftlig til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, men stiles til Miljødirektoratet. Angi vedtaket du klager over, den eller de endringer du ønsker, og de grunner du har for at vedtaket bør endres. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bør du oppgi når du mottok dette brevet. Vi gjør oppmerksom på at også andre enn søker kan ha rettslig klageadgang.

Dokumenter i saken

- Søknad fra Sel kommune datert 21.juni 2022

**Nasjonalpark
Naturreservat**

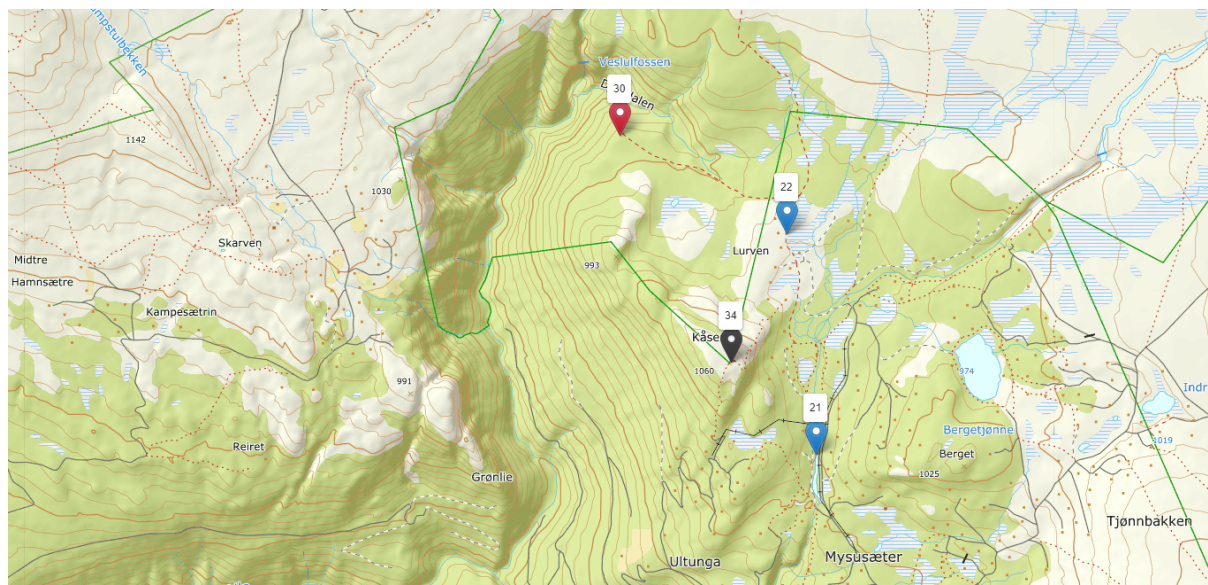
Dovre, Rondane
Flakktjørna, Grimsdalsmyrene, Hemmeldalen, Hovdsjømyrene, Kattuglehøi, Mesætermyme, Myldingi, Veslehjerkinnjønnin

Landskapsvernområde Dørålen, Frydalen, Grimsdalen, Vesle Hjerkin

Saksopplysninger

Søknad

«Stolpejakten i Sel arrangeres av idrettslagene Sel, Otta og Heidal i samarbeid med Sel kommune. I årets stolpejakt har vi en stolpe som står innenfor nasjonalparkgrensen. Dette gjelder stolpe nr 30 på kartutsnittet under. Den er plassert på en allerede etablert sti mellom Mysusæter og Peer Gynt.

Figur 1. Plassering av stolpe nr 30 vist med rødt

På vegne av Stolpejakten i Sel søker vi om tillatelse til at stolpen får stå ut sesongen, dvs til 1.11.22.

Vi har stolper på Mysusæter, Raphamn, Kringsæter og Høvringen. Har forstått det slik at for alle stolper som er tenkt plassert i statsalmenningen må det søkes om tillatelse til på forhånd. Dette er dessverre ikke gjort i år, men for neste års plasseringer vil vi søke på forhånd.»

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for Rondane og Dovre nasjonalparker til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

I medhold av vedtak i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre den 25. september 2015 er myndighet til å treffe vedtak i alle saker som gjelder søknad om tillatelse etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser, samt kurante saker etter

naturmangfoldlovens § 48, delegert til nasjonalparkforvalter/sekretariat. Dette inkluderer eksempelvis saker som omhandler motorferdsel både på snødekt mark og barmark, organisert ferdsel, og ferdsel med hest, sykkel eller hundespenn.

Verneformål– forskrift

Formålet med opprettelsen av Rondane nasjonalpark er å:

- *ta vare på et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde*
- *ta vare på et høyfjellsøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold*
- *ta vare på sentrale leveområder til villreinstammen i Rondane*
- *sikre variasjonsbredden i naturtyper som Rondaneområdet omfatter, herunder innslag av høyereliggende bjørke- og barskog*
- *bevare landskapsformer og særpregede geologiske forekomster*
- *ta vare på verdifulle kulturminner.*

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3. Vernebestemmelser

1. Landskapet

- 1.1. Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av bygninger, tilbygg, gjerder, **anlegg og faste og midlertidige innretninger**, vegbygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, framføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier og løyper, plassering av campingvogner og bobiler o.l. Kulturminner skal beskyttes mot skade. Opplistingen er ikke uttømmende.

3 punkt 5.2:

Bestemmelsene i denne forskrift er ikke til hinder for tradisjonell turvirksomhet til fots iregi av turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger. Annen organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten. Det vises forøvrig til forvaltningsplanen.

Verneforskriften har ingen bestemmelser som hjemler utplassering av midlertidige innretninger som turposter, stolper oa, og søknaden må vurderes etter naturmangfoldlovens § 48 om dispensasjon fra vernevedtak.

Forvaltningsplan

s.78

Turorientering

Oppsetting av faste poster for turorientering eller trimposter som berører nasjonalparkene og Dørrålen landskapsvernområde vil være å betrakte som organisert ferdselsvirksomhet som krever dispensasjon fra verneforskriften. Slik aktivitet vil normalt skje i regi av lokale idrettslag eller foreninger som i dette fall altså ikke unntas søknadsplikt.

I nasjonalparkene finnes i tillegg en bestemmelse om at en må søke om å få sette opp midlertidige innretninger. Selv om ferdselen som følge av slike poster ikke nødvendigvis vil bli noe vesentlig tillegg til allmennhetens frie ferdsel i utmarka, og selv om postene kanskje bare står oppe kun ett eller et fåtall år, er dette et organisert opplegg som kan komme i konflikt med naturmiljøet. Dette er det eksempler på i andre verneområder.

Forvaltningsmyndighetene ser helst at slike poster legges utenfor verneområdene, alternativt plasseres langs merka stier eller skiløyper i ytterkant av disse verneområdene. Det vil også kunne vurderes trimposter på eksempelvis toppene i Rondanemassivet som ikke ligger inntil merket sti. Hvis de lokale idrettslagene har et opplegg uten faste poster men i stedet lager turmål, vil dette ikke være søknadspliktig.

Naturmangfoldloven

I tillegg til vurdering etter naturmangfoldlovens § 48 om dispensasjon fra vernevedtak, må saken vurderes etter naturmangfoldlovens miljørettslige prinsipper i §§ 8-

12 (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jmfør § 7.

Presedens

Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden. Dette avhenger primært av antall saker hvor likebehandling tilsier at dispensasjon vil måtte gis. Sannsynligheten varierer på en skala fra lite sannsynlig til svært sannsynlig. For det andre knytter vurderingen seg til konsekvensene for verneområdet av at de lignende sakene får samme utfall. Disse konsekvensene varierer på en skala fra lite alvorlige til svært alvorlige.

Vurdering

Naturmangfoldloven § 48 stiller svært strenge krav til når en dispensasjon eventuelt kan vurderes, men åpner for tiltak som «ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig». Begge vilkår må være oppfylt. Unntak kan også vurderes «dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig». Dispensasjon må heller ikke gis om vilkåra er oppfylt. Skjønn og instruks fra overordnede myndigheter spiller også inn. Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikke brukes for å

utvide rammene gitt i vernevedtaket, men er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfelle som ikke ble vurdert på vernetidspunktet

Stolpejakt er å betrakte som organisert ferdsel som krever dispensasjon fra verneforskriften. Tilrettelegging av stolpejakt er vanlig flere steder og en svært populær aktivitet. Stoppejakten går ut på å finne stolper sentralt plassert i ulike kommuner og det tas sikte på å legge til rette for å aktivisere både unge og gamle utansett funksjonsevne. Stolpejakten er en allmennnyttig forening som skal bidra til økte fysisk aktivitet blant folk flest i landet. Stolpejakt organiseres både av kommunene selv eller frivillige. I foreliggende sak er idrettslag som i samarbeid med kommunen står for organiseringen av stolpejakt.

Kunnskapsgrunnlaget om verneverdiene i dette området er godt. Når det gjelder villrein foreligger NIVA rapport 1013, Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014 og NINA rapport 339 fra 2008 som oppsummer kunnskapsstaurs og leveområde, samt tilhørende kart utarbeidet i forbindelse med regional plan for villreinen i Rondane og Sørklingletta. NINA rapport 551 utreder konflikten mellom villrein og menneskelig ferdsel i området.

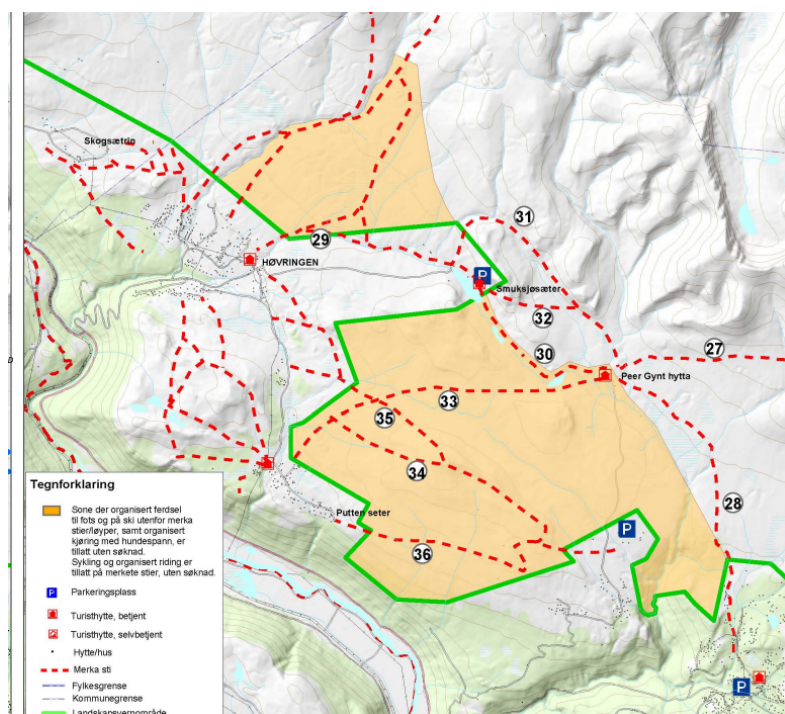
Når det gjelder andre verneverdier foreligger sårbarhetsrapport for fugl (Kistefoss Skogtjenester, rapport nr 30, 2014) utarbeidet i forbindelse med oppdatering av kunnskapsgrunnlaget gjennom arbeidet med besøksstrategi. Deler av denne rapporten er unntatt offentlighet, men viser at i området det søkes om å sette opp en stolpe ligger innefor sårbarhetssonen for flere rovfugler (Uldalen) som har verdivurdering meget høy bevaringsverdi.

Samtidig som en ønsker at fjellområdene, inkludert verneområder, skal tas i bruk til rekreasjon og friluftsliv, skal dette ikke gå på bekostning av verneverdiene. Utsetting av ulike turmål som trimposter og stolper i stolpejakten kan komme i konflikt med verneformålet, ved at det legges opp til menneskelig ferdsel i områder som er spesielt sårbare. I Rondane nasjonalpark er et av flere verneformål å ta vare på et høyfjellsøkosystem med et egentartet og variert biologisk mangfold. Innenfor og i nær tilknytning til nasjonalparkene er det en rekke viktige hekkelokaliteter for både våtmarks fugl og rovfugl. Noen lokaliteter er svært sårbare i etableringsfase og tidlig hekketid.

Forvaltningsplanen for de store verneområdene i Rondane gir føringer om at ferdsel generelt først og fremst skal kanaliseres gjennom stier og løyper som er vist i forvaltningsplan. Nye kanaliseringstiltak skal fortrinnsvis kanaliseres i ytterkant av verneområdene eller i randsonene utenfor.

Relevant er også besøksstrategien for Rondane, godkjent i 2015. Det fremkommer det at et viktig prinsipp for besøksstrategien er at i de tilfeller det er motstridende målsettinger mellom ivaretagelse av verneverdiene, tilrettelegging for de besøkende og lokal verdiskaping, skal ivaretagelse av verneverdiene tillegges størst vekt.

Rondane nasjonalpark har mange besøkende og mye ferdsel. Ferdsel kan påvirke verneverdiene både i form av forstyrrelser av dyrelivet og slitasje på vegetasjon og terreng. Det er flere områder i Rondane hvor ferdsel har ført til stor slitasje og erosjon i terrenget. Forvaltninga legger vekt på å kanalisere ferdselsen til godkjente, merka stier i forvaltningsplanen, for på denne måten å ivareta verneverdiene. Stinettet i Rondane nasjonalpark er omfattende. Det er tidligere blitt gitt tillatelser til oppsetting av turmål kasser og geocacher som ligger i tilknytning til slike godkjente stier, mens det har blitt gitt avslag på plasseringer utenom merka, godkjente stier. Omsøkt plassering av stolpe i stolpejakten ligger ikke i tilknytning til godkjent, merka sti i forvaltningsplanen, jf figur 2 under som viser godkjente, merka stier i aktuelt område.

Figur 2: Kartutsnitt vedlegg 20 i forvaltningsplanen for de store verneområdene i Rondane som viser godkjente merka stier ved Høvringen.

Rovfugler hekker i tilknytning til der det søkes om å plassere stolpen. Flere arter er såbare i perioden 1. januar – 31.juli, men særskilt i etablerings – og hekkeperioden.

Nasjonalparkforvalter vurderer at det omsøkte tiltaket ikke strider mot formålet for vernet, men at å kanalisere ferdsel til et sårbart område for rovfugl vil kunne ha potensiale til å skade verneverdiene, jf. også naturmangfoldlovens § 9 om føre-var prinsippet. Omsøkte plassering av stolpe er heller ikke i tråd med retningslinjene forvaltningsplanen gir som tilsier plassering nær godkjente, merka stier. Stolpejakten er en populær aktivitet i flere av kommunene som har areal i Rondane og Dovre nasjonalparker. Det er derfor sannsynlig at det kan komme mange søknader om plassering av slike eller andre turposter i nasjonalparkene hvor konsekvensene kan bli slitasje og forstyrrelser av dyrelivet.

Søknaden avslås.

Det oppfordres til å plassere stolper i forbindelse med stolpejakt utenfor nasjonalparken, alternativt langs godkjente, merka stier, jf. forvaltningsplanen. Plassering langs slike stier i nasjonalparken er søknadspliktig.

Konklusjon

Det gis avslag på plassering av stolpe for stolpejakt i Rondane nasjonalpark som omsøkt og stolpe nr 30 må etter dette flyttes.

Med hilsen

Eirin Berge
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

STATSFORVALTEREN I INNLANDET Trond Stensby	Postboks 987	2604 LILLEHAMMER
SEL FJELLSTYRE STATSALMENNING Martinsen, Eva	Botten Hansens gate 9	2670 OTTA
Statens naturoppsyn v/Finn Bjormyr Villreinnemnda for Rondane og Sølnkletten	c/o Statsforvalteren i Innlandet, boks 987	2604 LILLEHAMMER